

**OBSZARY
METROPOLITALNE
W POLSCE I ICH ROLA**

**BLANDYNA
ZAJDLER**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania geografii dla szkoły podstawowej kl. VII

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Obszary metropolitalne w Polsce i ich rola

Cele ogólne

Pokazanie problemów dużych miast na przykładzie Krakowa i Warszawy.

Cele szczegółowe

O. wyjaśnia termin miasto, odszukuje informacje, np. w Internecie i odczytuje liczbę ludności w miastach;

- wyjaśnia terminy: metropolia, obszary metropolitalne, wskazuje na mapie obszary metropolitalne w Polsce, wymienia i opisuje zmiany w strefach podmiejskich tych obszarów.

Metody/Techniki/Formy pracy

Lekcja ćwiczeniowa, praca w grupie i z mapą, mapowanie pojęć, rybi szkielet.

Środki dydaktyczne

Podręcznik, atlas geograficzny, dostęp do Internetu.

Opis przebiegu lekcji

1. Faza wstępna

N. omawia z uczniami zasady pracy na lekcji, stosując metodę mapowania pojęć, wyjaśnia termin **metropolia**, następnie tworzy listę problemów, jakie mogą dotyczyć metropolii i wyjaśnia, które miasta Polski można nazwać metropolią i dlaczego.

U. wyjaśniają znaczenie słowa metropolia i wskazują, że duże miasta powyżej 100 tys. mieszkańców to metropolie, największe to Warszawa i Kraków.

N. prosi o zapisanie na kartkach skojarzenia (jedno skojarzenie – jedna kartka), jakie problemy według was mogą występować w dużych miastach?

U. wypisują problemy i przypinają kartki na tablicy.

N. porządkuje problemy w grupy skojarzeń, prosi uczniów, żeby nadali nazwę powstałym grupom skojarzeń.

U. proponują, np. duża koncentracja ludności – poszukiwanie nowych terenów do zabudowy, powstają **strefy podmiejskie**, coraz więcej mieszkańców, problemy **demograficzne** itp.

N. pyta uczniów: *Czy według was istnieją zagrożenia wynikające z dużej koncentracji ludności na niewielkim obszarze?*

2. Faza wykonawcza

N. zapisuje na tablicy problemy ustalone na poprzedniej lekcji.

U. podzieleni na dwie grupy: Kraków i Warszawa, opracowują swoje ości, dyskutują po 15 minut, później następuje moment prezentacji i podsumowania.

Uczniowie zastanawiają się nad pozytywnymi i negatywnymi przyczynami oraz konsekwencjami tworzenia wielkich metropolii.

N. przedstawia uczniom zadanie o następującej treści: Porównajcie metropolie warszawską z krakowską, jakie widzicie podobieństwa lub różnice?

U. porównują Kraków z Warszawą, dyskutują i podsumowują zadanie.

3. Faza podsumowująca

N. w tej części powinien zebrać wnioski i zastanowić się nad sposobami ograniczania problemów występujących w wielkich metropoliach.

Nauczyciel ocenia uczniów, udziela pochwał klasie za aktywność i pomysłowość uczniów.

Komentarz metodyczny

Ponieważ w miastach występują wieloaspektowe problemy, dlatego proponujemy dwie godziny lekcyjne i technikę rybiego szkieletu w celu określenia i rozwiązania tych problemów. Na pierwszej lekcji wyjaśniamy, co to jest miasto i metropolia, a następnie określamy listę problemów. W tej części powinny być zastosowane następujące metody: mapowanie pojęć i burza mózgów. Na drugiej lekcji praca metodą rybiego szkieletu w celu: identyfikacji związków między rozwojem dużych miast a zmianami w strefach podmiejskich w zakresie użytkowania i zagospodarowania terenu, stylu zabudowy oraz struktury ludności na przykładzie obszarów metropolitalnych Warszawy i Krakowa.

Ważne

Tytuły na ości ryby powinny być zapisane wielkimi literami. W górnej części informacje dotyczą Warszawy w dolnej Krakowa. W głowie ryby wpisz zdanie: Jakie widzisz związki między rozwojem dużych miast a zmianami w strefach podmiejskich? Na ościach dla Warszawy i Krakowa zapisz, np. pierwsza ość to użytkowanie i zagospodarowania terenu, druga ość to styl zabudowy, trzecia ość to: struktura ludności, z jednej strony ości uwzględniamy zmiany pozytywne z drugiej negatywne. Przygotuj dodatkowo po dwie ości bez podpisu do decyzji uczniów.

Uczniowie ze SPE pracują w grupach zadaniowych, mogą, np. otrzymać zdjęcie i na tej podstawie tworzą własną listę problemów, czasem może być tylko jeden problem.

Uczniowie ze SPE pracując w grupach, realizują wymagania zgodnie z Pp.: Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym.

Korzystanie z map, fotografii, wykresów, diagramów, danych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.

Kompetencje

Matematyczne i z zakresu nauk przyrodniczych oraz przedsiębiorczości, a także społeczne, językowe, cyfrowe.